

Meraklı Minik

Aylık Okul Öncesi Bilim Dergisi

Tiyatroya Geldik!

Canlandırma
Kartları

Rengârenk
Çıkartmalar

Tiyatro Sahnesi
Tombalası

Mini
Kukla
Tiyatrosu

Meraklı Minik

Sevgili okurlarımız,

Bu sayımızda sizlere tiyatroyu tanıtıyoruz. Dergimizin sayfalarında tiyatro oyunları ve tiyatro sahneleriyle ilgili yazılar, etkinlikler yer alıyor. Tiyatro binalarının en iyi bildiğimiz bölümü sahne. Ama yazılarımızı hazırlarken bir tiyatro binasında başka birçok bölüm daha olduğunu keşfettik. Bunlara da dergimizde yer verdik. Tiyatroyu tanıtırken kukla tiyatrosundan söz etmeden olmaz diye düşündük. Kukla tiyatrosu ve kukla çeşitleriyle

ilgili sayfalar da hazırladık. Haydi Mutfağa köşemizde de kuklalara yer verdik. Ama bu kuklalar yenebiliyor! Her sayıda olduğu gibi bu sayımızda da dergimizin ekinde çeşitli oyun malzemeleri bulacaksınız. Sizler için parmak kuklaları, bir kukla tiyatrosu sahnesi ve değişik bir tombala oyunu hazırladık. Kartlarımız da dergimizin konusuna uygun. Sürprizlerimizi seveceğinizi umuyoruz.

Hepinizi sevgiyle kucaklıyoruz.

Aslı Zülal

"Benim manevi mirasım ilim ve akıldır"

Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Yücel Altunbaşak

Genel Yayın Yönetmeni Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Duran Akca
duran.akca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Aslı Zülal
asli.zulal@tubitak.gov.tr

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Dr. Kıvanç Dinçer
Doç. Dr. Mehmet Erdoğan
Doç. Dr. Hatice Zeynep İnan
Dr. Şükrü Kaya
Yrd. Doç. Dr. Sait Uluç
Yrd. Doç. Dr. Rıza Ülker

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu

Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr

Seçil Güvenç Heper

secil.heper@tubitak.gov.tr

Bilge Nur Karagöz

bilge.karagoz@tubitak.gov.tr

Şefika Eroğlu Özcan

sefika.ozcan@tubitak.gov.tr

Zuhal Özer

zuhal.ozer@tubitak.gov.tr

Kübra Sıvışoğlu

kubra.sivisoglu@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım - Uygulama

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr
Ayşegül Doğan Bircan
aysegul.bircan@tubitak.gov.tr

Çizer

Pınar Büyükgöral
pinar.buyukgoral@tubitak.gov.tr

Web Tasarım - Uygulama

Sadi Atılğan
sadi.atilgan@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

İmran Tok
imran.tok@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

H. Mustafa Uçar
mustafa.ucar@tubitak.gov.tr

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Atatürk Bulvarı
No: 221 Kavaklıdere / 06100 / Ankara
Tel (312) 427 06 25 (Yazı İşleri)
Tel (312) 468 53 00 (TÜBİTAK Santral)
Faks (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
İnternet www.tubitak.gov.tr/merakliminik
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 468 53 00

ISSN 977-1307-1998

Fiyatı 4 TL (KDV dahil)

Baskı

PROMAT Basım Yayın San. ve
Tic. A.Ş.
http://www.promat.com.tr/
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi: 28.01.2012

Dağıtım

DPP
http://www.dpp.com.tr/

HER AYIN 1'İNDE ÇIKAR

İçindekiler

6

2 Efe Tiyatroya Gidiyor

6 Kim Hangi Koltuğa Oturacak?

8 Çocuklar Sahnede

10 Tiyatro Binasında Neler Var?

12 Şimdi Prova Zamanı

14 Oyuncular Sahneye Çıkmak İçin Hazırlanıyor

16 İşte Karşınızda Kukla Tiyatrosu!

17 Kukla Dükkânı

18 Çeşit Çeşit Kukla

20 Hangi Kukla Eksik?

21 Hangi İpi Çekersen Ne Olur?

22 Dünyanın En Ünlü Kuklalarıyla

Tanışmak İster misin?

24 Kuklacı Kukla Yapıyor

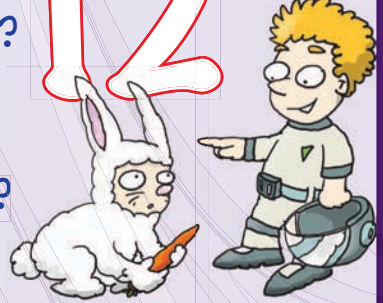
26 Çok Merak Ediyorum

28 Haydi Mutfağa

30 Küçük Eller İşbaşında

32 Kitap... Oyun... Öneri...

12

14

20

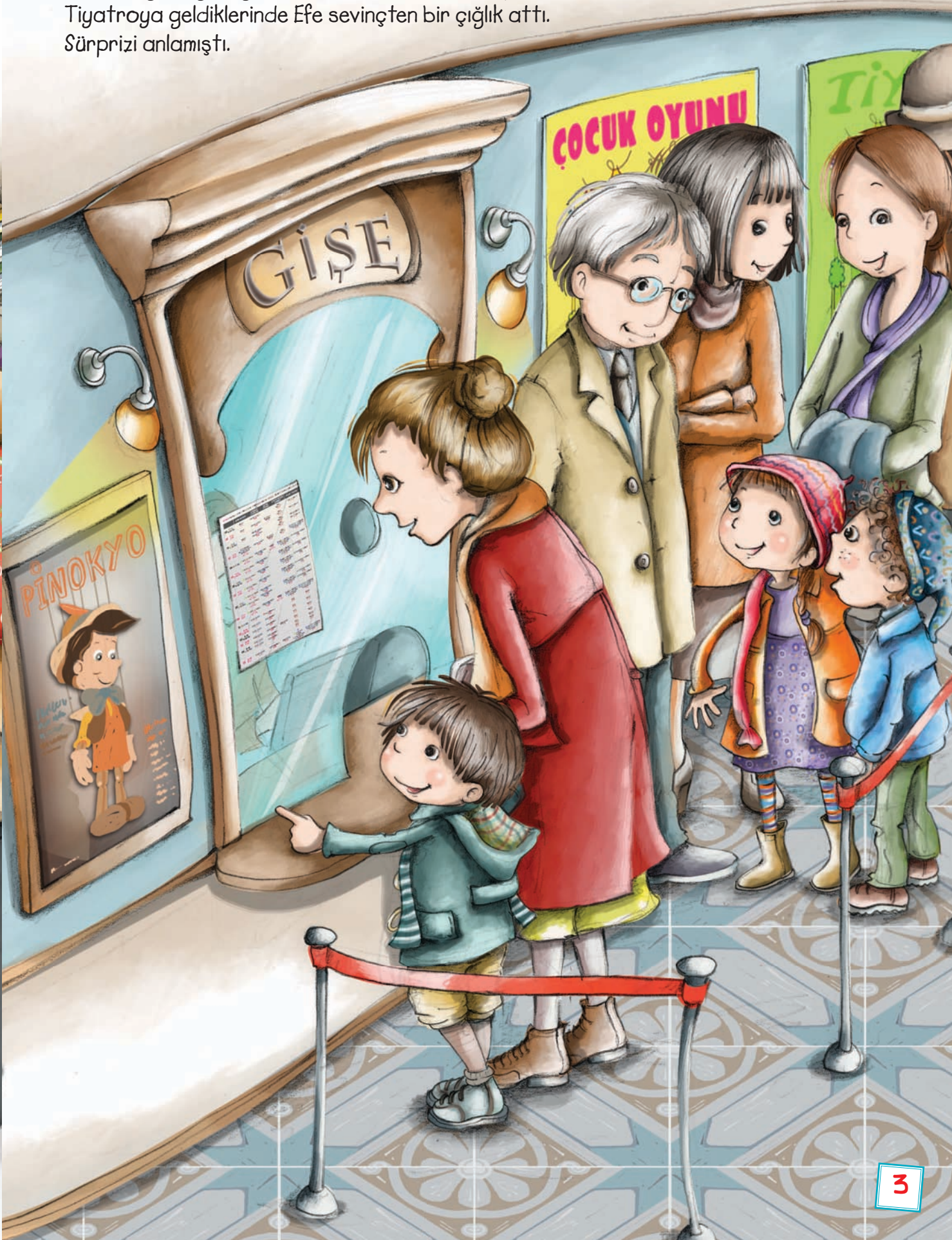

Efe Tiyatroya Gidiyor

Efe'nin annesi bir gün gazetede çocuklar için bir tiyatro oyunu ilanı gördü. Efe'yi bu oyuna götürmeye karar verdi. İnternete girdi, iki bilet satın aldı. Bir bilet Efe için, bir bilet kendisi için... Ama Efe'ye söylemedi. Ona sürpriz yapacaktı.

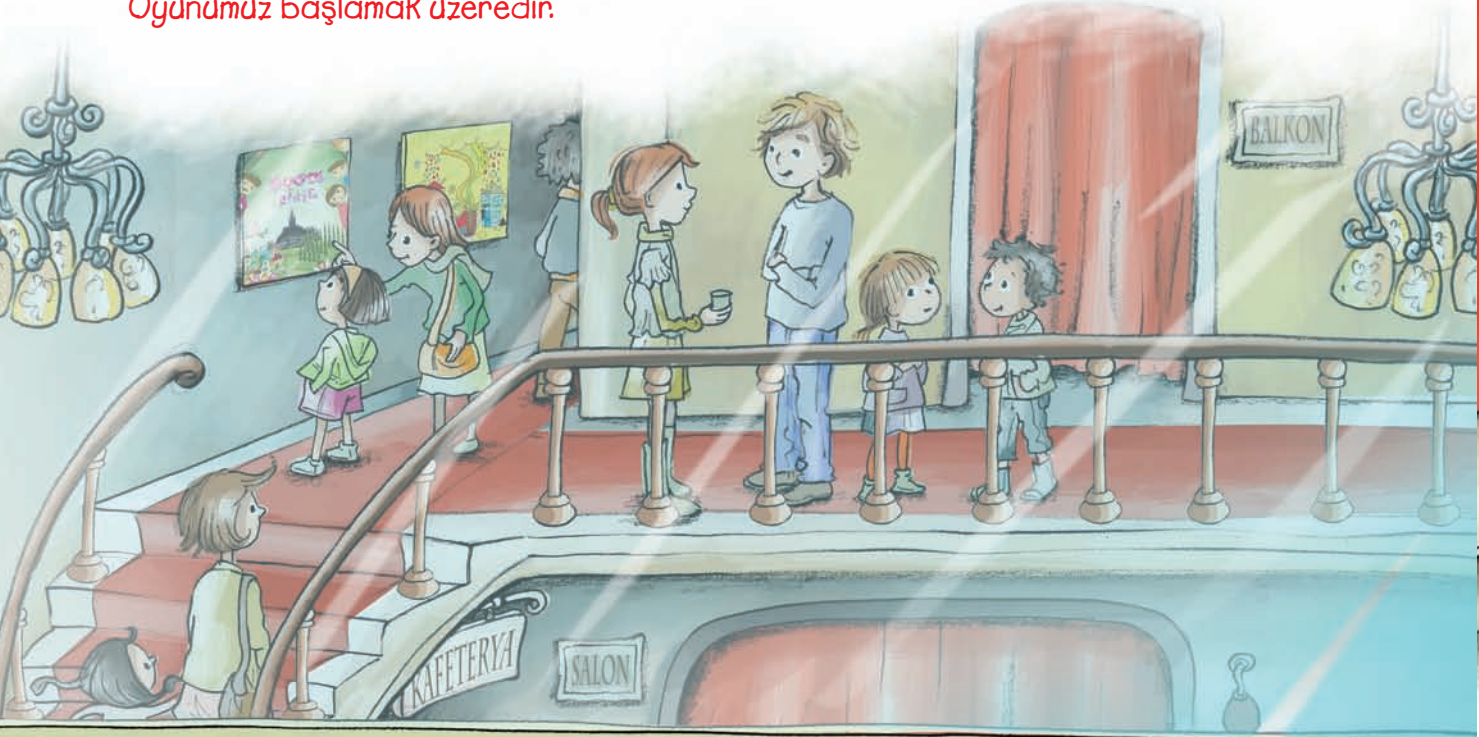

Tiyatro günü geldiğinde annesi ve Efe hazırlanıp evden çıktılar.
Tiyatroya geldiklerinde Efe sevinçten bir çığlık attı.
Sürprizi anlamıştı.

Kapıdan içeri girerken biletlerini görevliye uzattılar. Görevli biletlerin bir bölümünü yırtıp aldı, kalan kısımlarını geri verdi. İçeri geçtiler. Burada herkes oyunun başlamasını bekliyordu. Tam o sırada bir anons duyuldu:

"Oyunumuz başlamak üzeredir."

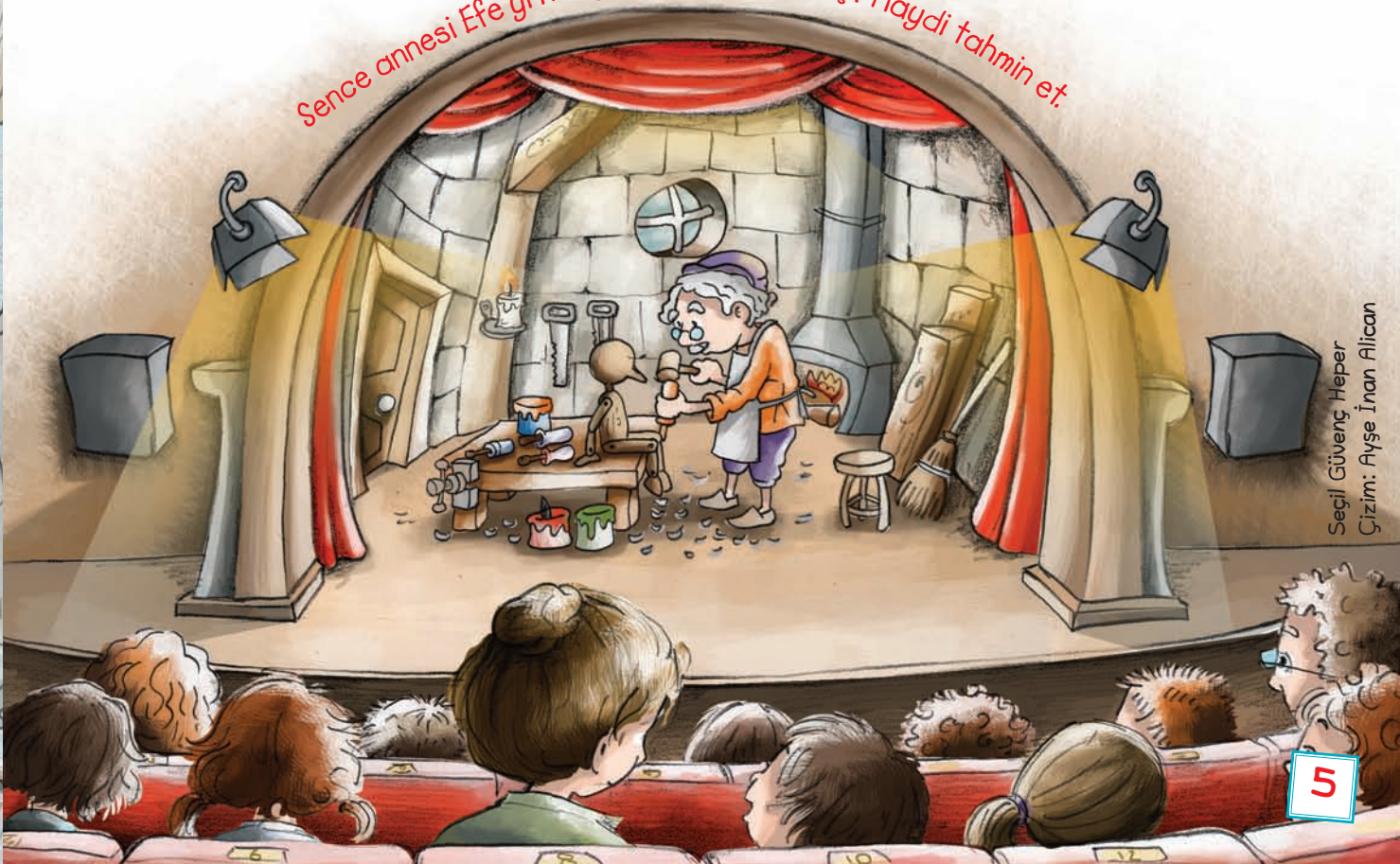

Salona geldiklerinde biletleri yer göstericiye verdiler.
Yer gösterici de onlara koltuklarını gösterdi.

Efe ve annesi yerlerine oturdu. Ardından bir zil sesi duyuldu. Perde açıldı ve oyun başladı...

Sence annesi Efe'yi hangi oyuna götürmüştü? Haydi tahmin et.

Kim Hangi Koltuğa Oturacak?

Deniz, Eren ve Özgür bir oyun izlemek için tiyatroya gelmişler. Her biri salonun farklı yerlerindeki koltuklarda oturacaklar. Deniz'in, Eren'in ve Özgür'ün hangi koltuklara oturacakları aşağıda tarif ediliyor. Tariflere göre Deniz, Eren ve Özgür'ün koltuklarını bulabilir misin?

Deniz

Pembe hırkallı ve mavi gömleklili izleyiciyle uzun saçlı ve kırmızı tişörtlül izleyicinin arasına oturacak.

Eren

Yazı yazan mor atkılı izleyiciyle kahverengi gömleklili, yeşil yelekli izleyicinin arasına oturacak.

Özgür

Yeşil kazaklı ve uzun saçlı izleyicinin arkasına oturacak.

Çocuklar Sahnede

Bu sayfalaradaki fotoğraflarda farklı tiyatro oyunlarında oynayan çocuklar görüyorsun. Sence bu oyunlar nelerle ilgili olabilir? Çocukların hangi rollerde olduğunu söyleyebilir misin?

Getty Images

Getty Images

Tiyatro Binasında Neler Var?

Bir tiyatroya gittiğinde neler görürsün? Bilet gişesi, sahne, koltuklar, oyuncular, perde, ışıklar... Belki birkaç şey daha sayabilirsin... Peki görmediğin neler olabilir? Haydi resmi incele ve tiyatro binasını keşfet!

Dekor odasındaki beyaz noktalı pembe masayı bulabilir misin?

SAHNE

Dinlenme
odası

Dekor odası

Sanatçıların
kostümlerinin
durduğu yeri
gösterebilir
misin?

Makyaj
odası

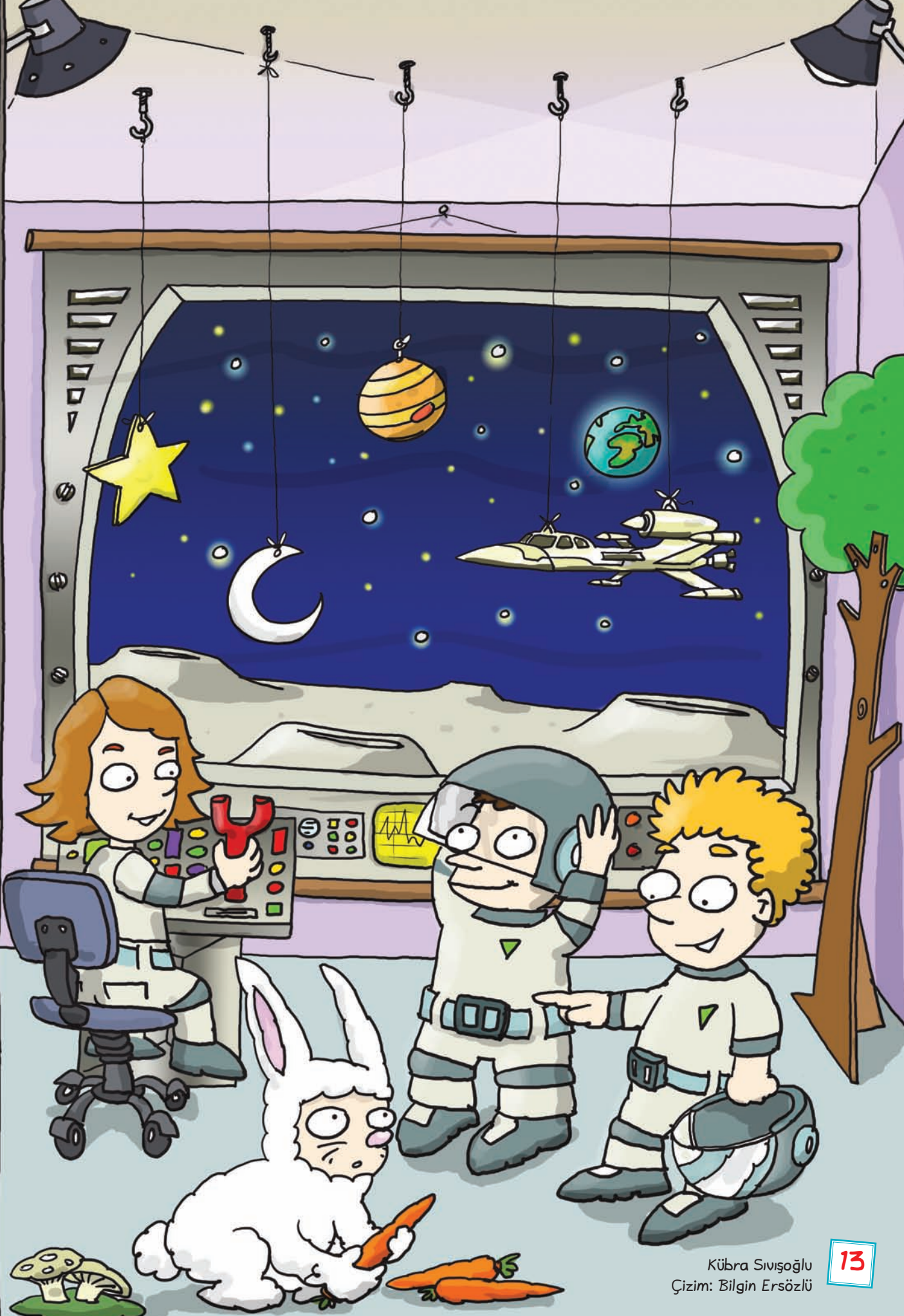
Kostüm
odası

Fuayede, yani tiyatro
salonunun girişindeki
bekleme alanında
kaç tabure var?

Şimdi Prova Zamanı

Bu resimde yan yana iki salon var. Bu salonlarda iki ayrı tiyatro oyununun oyuncularları prova yapıyor. Ancak dekorların bazı parçaları yanlış sahneye yerleştirilmiş. Bazı oyuncular da yanlış oyunda. Onları bulabilir misin?

Oyuncular Sahneye Çıkmak İçin Hazırlanıyor

Tiyatro oyunu birazdan başlayacak. Sahnenin arkasında oyuncular son hazırlıklarını yapıyorlar. Haydi resmi incele ve burada neler olduğunu anlat.

İşte Karşınızda Kukla Tiyatrosu!

Kukla tiyatrosunda oyuncular gerine kuklalar var. Sahnenin arkasında duran kuklacı, kuklaları hem hareket ettiriyor hem de konuşturuyor.

İzleyicilerse sahnenin tam karşısında oturuyor!

kukla Dükkanı

Burada bir sürü kukla var. Bunların arasından çizgili kedi kuklasını, boynunda uzun beyaz atkısı olan kuklayı ve kardan adam kuklasını bulabilir misin?

Çeşit Çeşit Kukla

Çeşit çeşit kukla var. Parmak kuklası, el kuklası ve ipli kukla bunlardan yalnızca birkaçı...

İşte bir parmak kuklası. Parmak kuklasını parmağına geçirerek oynatırsın.

Getty Images

İstersen aynı anda birden çok parmak kuklası oynatabilirsin.

Getty Images

Bu da bir ipli kukla. İpli kuklanın ellerine, ayaklarına ve başına bağlı ipler var. Bu iplerin diğer ucu da tahta çubuklara bağlı. Kuklayı oynatmak için iplerin bağlı olduğu tahta çubukları hareket ettirirsin. Bu şekilde kuklanın kollarını ve bacaklarını oynatarak onu dans ettirebilirsin.

Bunlar el kuklaları. El kuklasını içine elini sokarak oynatırsın. Parmaklarınla kuklanın kollarını ve başını hareket ettirebilirsin.

Birçok malzemeden kukla yapılabilir. Örneğin eski çoraplardan. Bu kukla da çoraptan yapılmış.

Hangi Kukla Eksik?

Kurbağa

Horoz

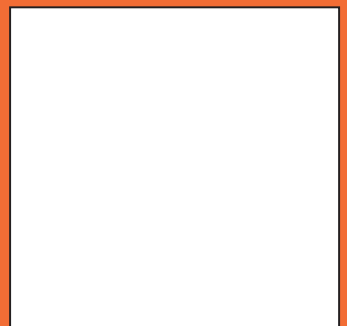
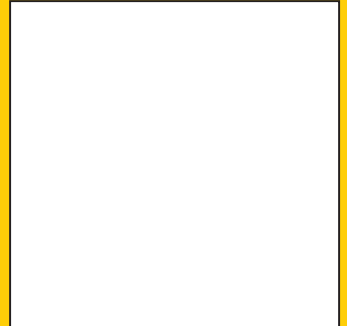
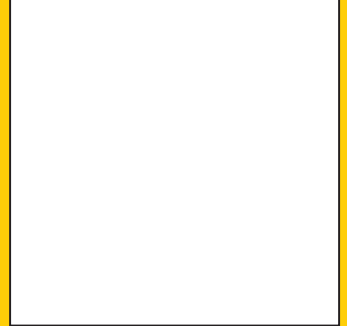

Fare

Papağan

Burada dört parmak kuklası var. Aşağıdaki sıraların her birinde bu kuklalardan biri eksik. Her sıradaki boş kareye eksik olan kuklanın resmini çizers misin?

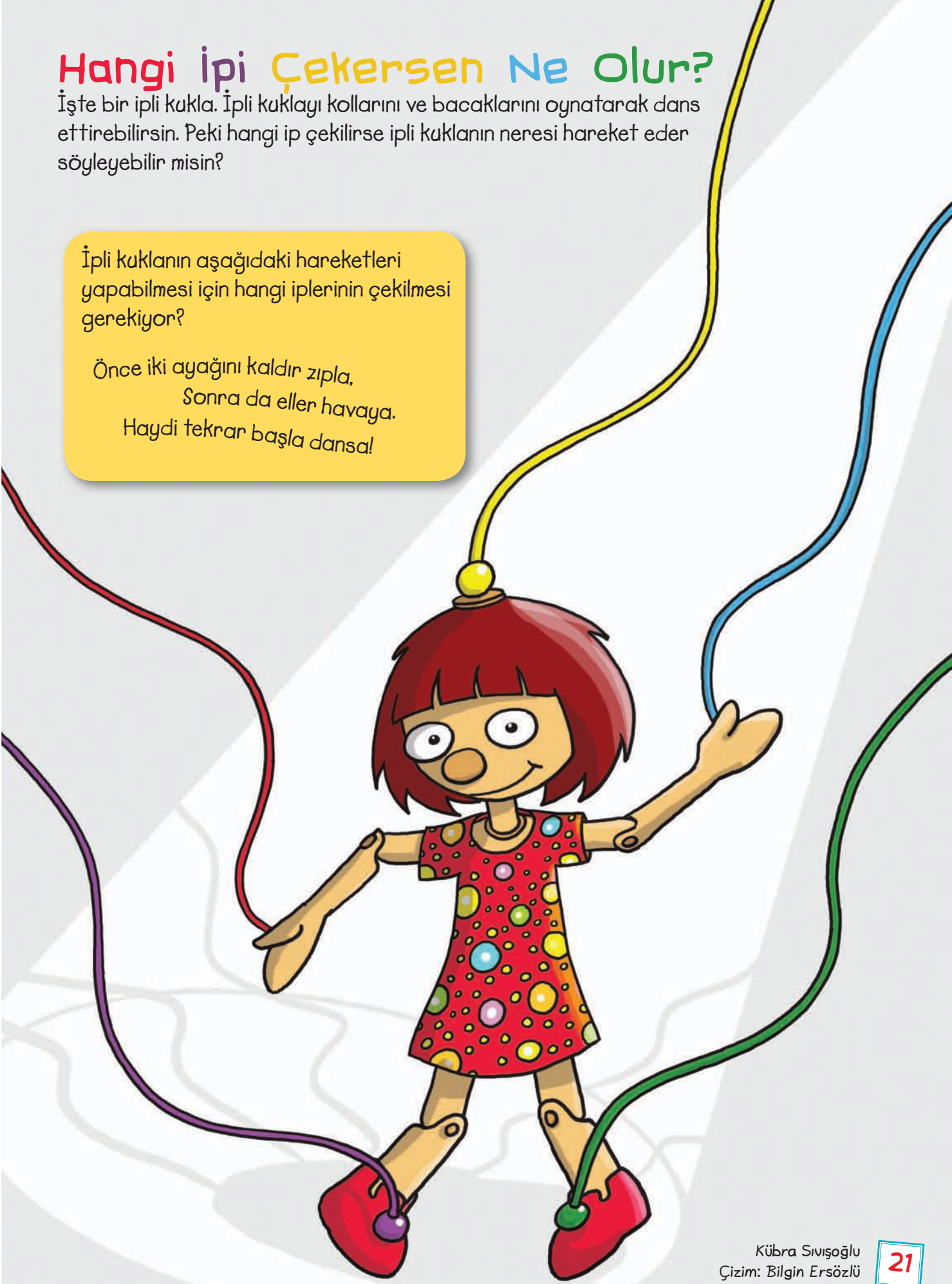

Hangi İpi Çekersen Ne Olur?

İşte bir ipli kukla. İpli kuklayı kollarını ve bacaklarını oynatarak dans ettirebilirsin. Peki hangi ip çekilirse ipli kuklanın neresi hareket eder söyleyebilir misin?

İpli kuklanın aşağıdaki hareketleri yapabilmesi için hangi iplerinin çekilmesi gerekiyor?

Önce iki ayağını kaldır zıpla,
Sonra da eller havaya.
Haydi tekrar başla dansa!

Dünyanın En Ünlü Kuklalarıyla Tanışmak İster misin?

Kurbağa Kermit, Kurabiye Canavarı, Kırpık... Bunlar, eski bir televizyon programı olan Susam Sokağı'nın kahramanlarından bazıları. Şarkı söylüyor, dans ediyor hatta yemek yapıyorlar! Onlarla tanışmaya ne dersin?

İşte Kurbağa Kermit. Yanındaki de onun oynatıcısı. Kermit'in oynatıcısı onu eline geçirmiş. Elini içeride oynatarak Kermit'in ağzını açıp kapatabiliyor. Başını oynatabiliyor.

Bu da Susam Sokağı'ndan bir başka kukla. Onu da oynatıcısı eline takmış. Diğer eliyle kuklanın ellerine bağlı olan ince çubukları kullanıyor. Bu çubuklar sayesinde kuklanın kollarını hareket ettirebiliyor.

Burada Kurabiye Canavarı ve arkadaşı Elmo, program konuyla birlikte kurabiye yapıyorlar. Kuklaların oynatıcıları görünmüyor. Çünkü mutfak tezgâhının altına saklanmışlar.

Kuklacı Kukla Yapıyor

Burası bir kukla atölyesi. Burada gördüğün kuklacı kuklalarını tahtadan yapıyor. Kuklacının atölyesinde tahtaları kesmeye, delmeye, yontmaya, yapıştırmaya ve boyamaya yarayan aletler ve malzemeler var.

Kuklacı, önce kuklaların çizimlerini yapıyor. Sonra bu çizimlere bakarak kol, bacak ve gövde gibi parçaları kesip yontuyor.

Kuklaların
güzünü, saçlarını
ve giysilerini
de boyayarak
yapıyor.

Sen nasıl bir kukla yapmak istersin? Haydi buraya resmini çiz.

Çok Merak Ediyorum

Nasıl tiyatrocı olunur?

Arda Sönmez / 6,5 yaş / Denizli

Oyuncular tiyatro oyunlarına nasıl hazırlanıyor?

İlgin Öndin / 5 yaş / Ankara

Tiyatroda hem gülüp hem güzel şeyler öğreniyoruz, oyuncular bunu nasıl yapıyor?

Efe Öztürk

Tiyatro oyuncusu olmak isteyenler, lisede ya da üniversitede tiyatro eğitimi verilen okullara gider. Tiyatro oyuncusu olmak için gidilebilecek bazı özel kurslar da var.

Bir tiyatro oyununda her oyuncunun farklı bir rolü vardır.

Önce oyunun yönetmeni, hangi oyuncunun hangi kahramanı canlandıracağına karar verir. Oyunculara rollerinin, yani oyunda neler yapacaklarının ve neler söyleyeceklerinin yazılı olduğu kâğıtlar dağıtır. Oyuncular rollerini ezberler. Oyunu seyircilerin önünde oynamadan önce de birçok kez prova yaparlar. Herkes çok çalışır. İşte, tiyatro oyunları böyle hazırlanır.

Sorularınızı Bekliyoruz!

Kuşlarla ilgili merak ettiğiniz soruları bize gönderin. Bu sorulardan bir ya da birkaçını Nisan 2012 sayımızda yanıtlayalım. Sorularınızı 15 Mart 2012 tarihine kadar gönderebilirsiniz. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın!

İşte adreslerimiz:

e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Adres:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi

"Çok Merak Ediyorum" Köşesi

Atatürk Bulvarı No: 221 Kavaklıdere

06100 Ankara

Haydi
Mutfağa

Ekmek kuklalar

Malzeme

(12 kukla için)

- 3,5 su bardağı tam buğday unu
- 1 su bardağı ılık süt
- 1 paket toz maya
- 1 yumurta
- 1 kahve fincanı zeytinyağı
- 4-5 siyah zeytin
- 1 küçük havuç
- 5-6 dal maydanoz
- Sürülebilir yumuşaklıkta beyaz peynir
- Tahta şubuklar

Bu sayfadaki
etkinlik
yetişkinlerle
birlikte
yapılmalıdır.

Unu büyük bir kaba koyup içine yumurtayı kırın. Mayayı ılık sütün içinde eritin. Bu karışımı un ve yumurtayla birlikte yoğurun. Zeytinyağını da ekleyerek yoğurmaya devam edin. Elde ettiğiniz hamuru 40-50 dakika dinlendirin. Fırınızı 180 dereceye ayarlayarak ısıtın. Kabaran hamurdan ceviz büyüklüğünde bir parça koparıp ayırın. Kalan hamuru 12 eşit parçaya bölün. Bunlar kuklaların başı için kullanılacak. Bu hamur parçalarını yuvarlayıp top haline getirerek yağlı kâğıt serilmiş fırın tepsinin üzerine yerleştirin. Ceviz büyüklüğündeki hamuru da 12 parçaya bölün. Bu parçaları da yuvarlayarak minik birer top haline getirin. Bu minik topları kuklaların burunlarını oluşturacak şekilde büyük hamur parçalarının ortalarına yerleştirin. Ekmekleri önceden ısıtılmış fırında 30-35 dakika pişirin.

Havucu temizleyin. Sebze soyma aletiyle havuçtan ince uzun şeritler kesin. Maydonozları yıkayıp doğrayın. Fırından çıkardığınız ekmeklerin tamamen soğumasını bekleyin. Sonra ekmeklerin her birinden ağız şeklinde bir parçayı keserek çıkarın. Boş kalan yere de peynir sürün. Zeytinden gözler kesin ve bunları peynirle kuklalara yapıştırın. Kalan peyniri kukla ekmeklerin başlarının tepelerine sürün. Peynir sürdüğünüz bu bölümlere doğranmış maydanoz ya da havuç şeritleri yapıştırarak kuklaların saçlarını yapın. İşte ekmek kuklalarınız hazır.

Küçük Eller İşbaşında

Aralık 2011 sayımızda atık malzemeler kullanarak bir maske hazırlamanızı istemiştik. İşte hazırladığınız maskelerle birlikte çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sayfamızda görebilirsiniz. İnternet sayfamızın adresi:

<http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>

Bilge Kaynas - 5 yaş - Ankara

Mert Ali Aslan - 6 yaş - Erzinan

Yağmur Korkmaz - 3 yaş - Mugla

Kerem Kerimoglu - 5 yaş - Eskişehir

Kerem Ciftci - 6 yaş - Denizli

Sevval Gümüş - 4 yaş - Çorum

Faik İzöz - 3,5 yaş - Denizli

İrem Katrancı - 6 yaş - Bilecik

Hasan Mormenekşe - 6 yaş - Manisa

Eren Bekdaş - 5 yaş - Tokat

Öykü Öz - 6 yaş - İstanbul

Ziyan Kiper - 4,5 yaş - İstanbul

Su (3 yaş), Batur (5 yaş) Pehlivan - Kanada

Taha Levend - 4 yaş - Konya

Zeynep Akca - 3,5 yaş - Samsun

Ömer Faruk Filiz - 6 yaş - Ankara

Özge Tur - 5,5 yaş - İzmir

Nehir Öztuna - 5 yaş - Antalya

Elif Bağcı - 4,5 yaş - Kilis

Ege Gürcan - 3,5 yaş - Ankara

Beyza Yastıkcı - 3,5 yaş - Gümüşhane

Doruk Gürsoy - 5 yaş - İstanbul

Defne Altıntaş - 3,5 yaş - İstanbul

Efe Barutçoglu - 3,5 yaş - İstanbul

Duru Türk - 5 yaş - Ankara

Efe Öztürk - 4,5 yaş - Bursa

Arda Sınmaz - 4 yaş - Edirne

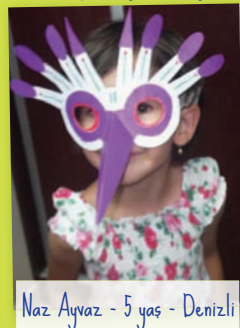
Cağan Yılgacı - 6 yaş - İzmir

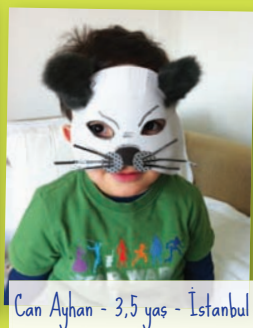
Ceren Acet - 4 yaş - Adana

İdil Gökler - 4,5 yaş - Canakkale

Naz Ayrız - 5 yaş - Denizli

Can Ayhan - 3,5 yaş - İstanbul

Doğu Uls - 3,5 yaş - İzmir

Nisan 2012 sayımız için atık malzemeler kullanarak bir kuş kostümü tasarlamanızı istiyoruz. Kostümlerinizle çektiğiniz bir fotoğrafı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve oturduğunuz ili de yazarak bize gönderin. 15 Mart'a kadar süreniz var. Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Atatürk Bulvarı No: 221
06100 Kavaklıdere / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Kitap...

Oyun...

Öneri...

Çoraptan Kukla Yapalım

Eski çoraplardan neşeli kuklalar yapabilirsiniz.

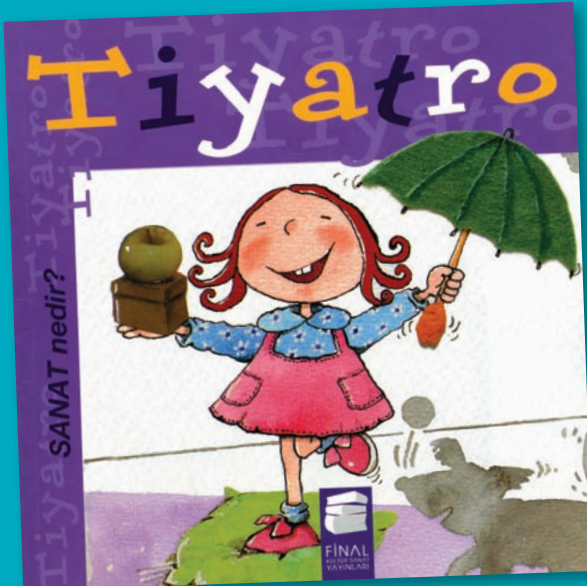
Kuklalarınızı süslemek için her türlü atık malzemeyi kullanabilirsiniz. Ayrıca ip, keçe, kumaş parçaları, oynayan gözler gibi malzemeler de bu iş için çok uygun. İplerden minik ponponlar hazırlayarak bunlarla kuklalarınıza saç ve burun yapabilirsiniz. Keçeden şapka, kumaş parçalarından kulaklar oluşturabilirsiniz. Oynayan gözleri de yerlerine yapıştırdınız mı, kuklalarınız hazır demektir.

Zuhal Özer

Getty Images

Visual Photos

Bir Kitap: "Tiyatro"

Bir tiyatro oyununda oynayabilmek için neler yapmak gerekir? Tiyatro oyunları nasıl hazırlanır? Bu soruların yanıtları "Tiyatro" adlı bu kitabın içinde. Kitapta, tiyatroyla ilgili birbirinden güzel etkinlikler ve el işi önerileri de yer alıyor. Final Kültür Sanat Yayınları'nın 2011 yılında yayımladığı kitap, yayınevinin erken çocukluk dönemine yönelik "Sanat Nedir?" dizisinin bir parçası. Kitabı Nuria Roca yazmış. Çizimlerse Rosa M. Curto'ya ait.

Aslı Zülal

Tiyatro Sahnesi Tombalası

Bu sayımızda sizlere farklı bir tombala oyunu hazırladık. Bu oyunu oynamak için dergimizle birlikte verdiğimiz sahne kartları ve tombala pulları gerekiyor. Kartların her birinde farklı bir tiyatro oyunundan bir sahnenin resmi bulunuyor. Her kartta bazı eşyalar ya da dekorun bir bölümü eksik. Onların yerine gölgeleri var. Oyunun amacı da kartlardaki resimleri pullarla tamamlamak.

Kurallar:

- Tiyatro Sahnesi Tombalası 2-4 kişiyle oynanır.
- Oyunun malzemeleri hazırlanır.
- Tombala pulları içi görünmeyen bir torbaya konulur.

- Her oyuncu bir sahne kartı alır.
- Bir oyuncu torbadan pulları çekmekle görevlendirilir. Bu oyuncu torbadan bir tombala pulu çeker ve ortaya koyar.
- Her oyuncu kendi sahne kartına bakar. Eğer çekilen tombala pulu onun kartına aitse alıp kartın üzerindeki uygun yere yerleştirir.
- Eğer çekilen pul oyuncularından hiçbirinin sahne kartına ait değilse ortada kalır ve yeni bir pul çekilir.
- Oyun bu şekilde devam eder. Sahne kartının üzerindeki resmi ilk tamamlayan oyuncu oyunu kazanmış olur.

Bilge Nur Karagöz

Kartlarda Gördüklerini Hiç Konuşmadan Hareketlerle Anlat

Dergimizin bu sayısı ile birlikte verdiğimiz kartlarla değişik bir oyun oynayabilirsiniz. Bu kartların her birinin üzerinde, bazılarını hemen her gün yaptığımız çeşitli şeyleri yapan çocukların resimleri var. Oyuna başlamadan önce kartları birbirinden ayırarak hazırlayın. Oyunda amaç, kartlarda gördüklerinizi hiç konuşmadan sadece hareketlerle anlatmak. Bu oyunu iki ya da daha fazla kişiyle oynayabilirsiniz. Kartları, benekli yüzleri üstte gelecek şekilde ortaya üst üste koyun. İlk oyuncu yerden bir kart alarak kartta bulunan resimdeki çocuğun ne yaptığını hiç konuşmadan diğer oyuncuya ya da oyunculara anlatmaya çalışsın. Bu oyunda anlatma sırası anlatılan işi doğru bilen oyuncuya geçer. O oyuncu yerden yeni bir kart alır. Oyunu bu şekilde yerdeki kartlar bitene kadar oynayabilirsiniz.

Herkes yerini alsın.
Kukla tiyatrosu
başlıyooooooooor!